

Ks. BOGUSŁAW DROŹDŹ*

KOŚCIELNO-FORMALNE ETAPY DOCHODZENIA
DO WSZCZĘCIA PROCESU BEATYFIKACYJNEGO
HENRYKA II POBOŻNEGO W DIECEZJI LEGNICKIEJ

CHURCH-FORMAL STAGES OF REACHING
THE INITIATION OF THE BEATIFICATION PROCESS
OF HENRY II THE PIOUS IN THE LEGNICA DIOCESE

Abstract. By the decision of Bishop Zbigniew Kiernikowski, the day of 5 June, 2021 became the date of commencement of the beatification process of the Servant of God Henry II the Pious in the Legnica diocese. This historic event was preceded by many facts that dates back to the 1st Synod of the Diocese of Legnica (2007-2012) and go through the work of two specially appointed working teams. Then the diocese received the consent of the Polish Episcopal Conference and finally the Holy See.

Key words: Henry II the Pious, beatification process, 1st synod of the diocese of Legnica, *nihil obstat* of the Holy See, *nihil obstat* of the Polish Episcopal Conference, postulator, martyrdom, *in odium fidei*.

Decyzją biskupa legnickiego Zbigniewa Kiernikowskiego dzień 5 czerwca 2021 r. stał się datą rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego Henryka II Pobożnego. Poniższe przedłożenie będzie poświęcone temu wszystkiemu, co działo się

* Ks. Bogusław Drożdź – doktor habilitowany, profesor Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, kierownik Katedry Nowej Ewangelizacji; e-mail: drozdz@perspectiva.pl.

w diecezji legnickiej, zanim doszło do zainaugurowania tego historycznego wydarzenia.

Celem przedstawienia nakreślonej przez tytuł problematyki będzie próba wyodrębnienia istotnych etapów, które należało zagospodarować, aby doszło do wszczęcia pierwszego w historii diecezji legnickiej procesu beatyfikacyjnego. Podejście, jakie nas tutaj interesuje, będzie miało charakter historyczno-organizacyjny, z dużo mniejszym akcentem teologiczno-pastoralnym. Spróbujemy sformułować wstępne kalendarium, nie nadając mu jednak wyraźnego ewangelizacyjnego wymiaru. Nie będziemy zatem zbyt wchodzić w sprawy prawno-kanoniczne, a tym bardziej nie będziemy również podnosić kwestii historyczno-archiwalnych, aby wykazywać, czy Henryk II Pobożny zasługuje na wyniesienie na ołtarze w oparciu o dotychczas dostępne przesłanki historyczne. Te obszary, tutaj tylko ogólnie nakreślone czy nazwane, zostawiamy specjalistom.

1. GŁOS SYNODALNY

Początków procesu beatyfikacyjnego w jego formalnym charakterze należy szukać w I Synodzie Diecezji Legnickiej, który rozpoczął się w 2007 r. i trwał do 2012 r. Podczas VI Sesji Plenarnej tegoż synodu (27 marca 2010), w ramach wolnych wniosków została przedstawiona sprawa *Wniosku Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90 o wszczęcie przygotowań zmierzających do rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego i jego małżonki księżnej Anny*. Wniosek ten został przygotowany przez Duszpasterstwo Ludzi Pracy '90, a jego relatorem podczas sesji był mec. Andrzej Stanisław Potycz, przewodniczący Kapituły wspomnianej organizacji¹. Treść wniosku jest następująca:

Wkrótce minie 20 lat od czasu, gdy powstało Duszpasterstwo Ludzi Pracy '90 w Legnicy. Miało to miejsce dnia 9.04.1990 r., w rocznicę bitwy pod Legnicą (9.04.1241 r.), w której zginął książę Henryk II Pobożny – syn św. Jadwigi Śląskiej i księcia Henryka Brodatego. Jednym z zadań, które Duszpasterstwo sobie wówczas postawiło, było włączenie się w modlitwę o wyniesienie Henryka II Pobożnego na ołtarze jako bohaterskiego księcia, który poniósł śmierć z rąk Mongołów w obronie chrześcijańskiej Europy.

Książę, od współczesnego mu papieża Grzegorza IX, otrzymał tytuł: «Henryk najbardziej chrześcijański książę Polski». Natomiast współczesny nam Papież Jan Paweł II, podczas pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny, powiedział o nim: «To on stawiał skuteczny opór najazdowi Tatarów. [...] Można powiedzieć, że już wówczas Polska stała się przedmurzem chrześcijaństwa» (Jasna Góra, 5.06.1979 r.). A gdy Papież Polak 18 lat później stanął na legnickiej ziemi,

¹ Zob. M. Majewski. *Henryk Pobożny i próby wyniesienia na ołtarze w świetle aktualnych wymogów Kościoła katolickiego*. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 20:2011 nr 4 s. 126-129.

powiedział o bitwie pod Legnicą, że: «choć była przegrana, wielu historyków uznaje ją za jedną z ważniejszych w dziejach Europy [...]. Ma ona również wyjątkowe znaczenie z punktu widzenia wiary [...]. Henryk, oddając życie za powierzony jego władzy lud, równocześnie oddawał je za wiarę Chrystusową. I to był znamienity rys jego pobożności, którą ówczesne pokolenia dostrzegały i zachowały jego przydomek» (Legnica, 2.06.1997 r.). Na potrzebę przypominania wartości, w obronie których walczył książę Henryk Pobożny zwraca też uwagę Biskup Legnicki Stefan Cichy w licznych swoich homiliach i przemówieniach. Gdy Henryk stawał na czele wojsk sprzymierzonych chrześcijańskiej Europy, był wspierany modlitwami swojej matki św. Jadwigi i żony księżnej Anny Śląskiej – córki króla czeskiego Przemysława Ottokara I. Mówiąc o księciu Henryku, nie można nie wspomnieć o tej zacnej kobiecie. Księżna Anna to fundatorka wielu średniowiecznych obiektów sakralnych i szpitalnych, w tym Krzeszowskiego Sanktuarium. Ona i jej małżonek byli niezwykłą w historii Polski parą książęcą: On – pełny cnót rycerz bez skazy; Ona – zawsze zatroskana o biednych i pokrzywdzonych. Z ich małżeństwa urodziło się 12 dzieci, dzięki którym ród Piastów Śląskich w linii męskiej przetrwał jeszcze ponad 400 lat. Po śmierci męża księżna Anna sprawowała przez rok władzę w imieniu małoletnich synów. Prowadziła świątobliwy tryb życia.

W Duszpasterstwie zawsze, wspominając księcia Henryka, wspominamy jego żonę. Poświęciliśmy im dwie prelekcje zatytułowane: *Księżna Anna – żona Henryka Pobożnego* oraz *Książę Henryk Pobożny i księżna Anna jako wzór władców chrześcijańskich*.

Od czasu ich śmierci istnieje ich kult. O jego przejawach pisze wielu autorów, a całościowo przedstawił je ks. prof. dr hab. Władysław Bochnak, w obszernej monografii pt. *Księżna Anna Śląska, 1204-1265, w służbie ludu Śląskiego i Kościoła* (PWT, Wrocław 2007). Uzasadniony jest zatem pogląd, że powinni oni dostąpić chwały ołtarzy. Wielokrotnie tę myśl wypowiadał Pierwszy Biskup Legnicki Tadeusz Rybak, np. w liście pasterskim z okazji 760. rocznicy bitwy pod Legnicą słowami: «syn św. Jadwigi Henryk [...], a także jego małżonka księżna Anna, odeszli z tego świata w opinii świętości» (18.04.2001 r.).

Wydaje się, że obecnie – gdy w 1992 r. erygowana została Diecezja Legnicka i gdy trwa I Synod Diecezji Legnickiej – nastały czasy pozwalające na potwierdzenie kultu księcia Henryka i księżnej Anny. Przyczyniłoby się to do zrealizowania celów Synodu, w tym tego, który obejmuje: «mobilizację Ludu Bożego diecezji na drogach realizacji świętości życia oraz odpowiedzialności za Kościół» (*Regulamin I Synodu Diecezji Legnickiej*, § 11d). Ich beatyfikacja przyczyniłaby się do ugruntowania w naszej Ojczyźnie, a szczególnie na Śląsku ideałów chrześcijańskich. Staliby się oni naszymi orędownikami w wypełnianiu woli Pana Boga. Takich orędowników potrzebuje nasza diecezja. Nowi święci są także bardzo potrzebni integrującej się Europie, dla ożywienia w niej wiary i kultury chrześcijańskiej, dla jej odnowy etycznej i duchowej. Oboje, jako wzór władców chrześcijańskich, mogą być jej patronami, a jako wzorowe małżeństwo mogą być patronami małżonków i rodzin.

Niniejsza prośba jest głosem wiernych świeckich (wspólnoty zgromadzonej wokół Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90, w tym jego przewodniczącego, a jednocześnie uczestnika Synodu), których intencją jest, aby stanowiła ona wkład w podejmowanie współodpowiedzialności za życie i dobro wspólne Diecezji Legnickiej, i została poddana swobodnemu omówieniu przez członków I Synodu Diecezji Legnickiej².

Przewodniczący Synodu oraz członkowie sesji plenarnej pozytywnie odebrali przedstawiony wniosek, co m.in. wyrażono w sondażowym głosowaniu, zdecydowanie opowiadającym się za jego przyjęciem³. Sięgając do ogólnej charakterystyki wszystkich sesji planarnych, znajdujących się w wydanych dokumentach synodalnych, odnajdujemy wzmiankę opisującą VII sesję:

Przedstawiono także biskupowi legnickiemu inicjatywę dotyczącą rozpoczęcia starań o proces beatyfikacyjny księcia Henryka Pobożnego i jego małżonki Anny, jako jeden z owoców odnowy synodalnej⁴.

2. ZESPÓŁ HISTORYCZNY I HISTORYCZNA DECYZJA

Jeszcze w trakcie trwania synodu diecezjalnego biskup legnicki Stefan Cichy podjął decyzję o powołaniu specjalnego zespołu, który mógłby dokładniej przyrzeć się sprawie ewentualnego otwarcia procesu beatyfikacyjnego. W dekrecie powołującym takowy zespół 11 maja 2011 r. bp. Stefan Cichy napisał:

Wsluchując się w głos katolików świeckich oraz przychyłając się do wniosku złożonego przez Duszpasterstwo Ludzi Pracy '90, a także w nawiązaniu do Dekretu zwołującego I Synod Diecezji Legnickiej, w którym zachęcam do aktywnego włączenia się w jego prace, na mocy *Kodeksu prawa kanonicznego* (kan. 1186-1187) niniejszym Dekretem powołuję z dniem 10 maja 2011 r.

² <<http://dlp90.pl/index.php?kid=5&id=4bb8a5dae6a5d>> [dostęp: 29.06.2021] – niniejszy wniosek został podpisany przez przewodniczącego Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90, członka I Synodu Diecezji Legnickiej Stanisława Andrzeja Potyca oraz sekretarza tegoż Duszpasterstwa Izabelę Wańkowicz.

³ Zob. T. ŻUREK. *Protokół z VI Sesji Plenarnej I Synodu Diecezji Legnickiej* (27.03.2010). Archiwum Synodalne I Synodu Diecezji Legnickiej: Sesje Plenarne p. 12. Natomiast w protokole z następnej sesji, czytamy: „Pan Andrzej Potycz powiedział, że został przedstawiony biskupowi legnickiemu wniosek poparty przez wielu ludzi, by wszcząć proces beatyfikacyjny Henryka Pobożnego i księżnej Anny. Zaprezentował również odzew medialny w związku z prowadzonymi pracami, by doprowadzić do tego procesu. Zaprezentowany materiał został przekazany do sekretariatu Synodu”. B. WOLAŃSKI. *Protokół z VII Sesji Plenarnej I Synodu Diecezji Legnickiej* (16.10.2010). Archiwum Synodalne I Synodu Diecezji Legnickiej: Sesje Plenarne (wolne wnioski).

⁴ T. ŻUREK. *Konferencyjna część sesji plenarnych* s. 264. Opracowanie to jest drugą częścią całości zatytułowanej: *Sesje plenarne i liturgia synodalna*, której współautorami poza wspomnianym T. Żurkiem są również: M. Kluwak i M. Majewski. W: *I Synod Diecezji Legnickiej (2007-2012). Przyjrzyjmy się powołaniu naszemu*. T. II: *Dokumentacja*. Legnica 2012 s. 258-265.

ZESPÓŁ HISTORYCZNY do zbadania i rozpoznania męczeńskiej śmierci księcia Henryka Pobożnego oraz heroicznego cnót jego czcigodnej małżonki księżnej Anny, jak również otaczającego ich kultu⁵.

O przewodniczenie zespołu został poproszony ks. inf. prof. dr hab. Władysław Bochnak. Jego zastępcą został ks. dr hab. Stanisław Araszczuk prof. PWT; sekretarzem – dr Wacław Szetelnicki, a członkami: ks. dr hab. Bogusław Drożdż, ks. dr Stanisław Kusik, ks. dr Tadeusz Dąbski, ks. dr Mariusz Majewski i mgr Stanisław Andrzej Potycz⁶.

Po blisko półtorarocznej pracy powołany zespół przygotował stanowisko końcowe, które zostało przedstawione bp. Stefanowi Cichemu. Konkluzję ujmując słowa:

[...] zachodzą uzasadnione przesłanki do: 1) uznania Henryka II Pobożnego za męczennika oraz akceptacji heroicznego cnót księżnej Anny; 2) podjęcia formalnego wszczęcia procedury mającej na celu wyniesienie na ołtarze zarówno Henryka II Pobożnego jako męczennika, jak i jego małżonki Anny na podstawie heroicznego cnót, a także jako małżeństwa⁷.

Dokument ten nosi datę 22 grudnia 2012 r. Ówczesny biskup legnicki Stefan Cichy, dziękując za przygotowanie stanowiska-opinii, w osobnych pismach skierowanych do przewodniczącego zespołu, jak i wszystkich członków zawarł historycznie ważną dla przyszłego procesu decyzję:

Mając na uwadze doniosłość decyzji o ewentualnym rozpoczęciu procesu beatyfikacyjnego przedstawionych we wniosku osób, po dłuższym zastanowieniu i modlitwie w przeddzień kolejnej rocznicy śmierci Księcia Henryka Pobożnego pod Legnicą, wypełniając z woli Bożej i Kościoła Chrystusowego posługę Pasterza Kościoła Legnickiego, postanowiłem wystąpić do Konferencji Episkopatu Polski o *nihil obstat* na rozpoczęcie procedury wyniesienia do chwały ołtarzy Księcia Henryka II Pobożnego, jako męczennika za wiarę⁸.

3. ZESPÓŁ DIECEZJALNY

W 2014 r. po przejściu bp. Stefana Cichego na emeryturę, ordynariuszem diecezji legnickiej został bp prof. dr hab. Zbigniew Kiernikowski. Nowy biskup legnicki, kontynuując dzieło swego poprzednika, w celu zdobycia tzw. moralnej pewności,

⁵ Dekret powołujący Zespół Historyczny. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 20:2011 nr 2 s. 23.

⁶ Tamże s. 23-24.

⁷ Przedstawione stanowisko zostało podpisane przez przewodniczącego zespołu ks. inf. W. Bochnaka, S.A. Potyca, ks. M. Majewskiego, W. Szetelnickiego, ks. B. Drożdż oraz ks. S. Araszczuka. Podpisu nie złożyli ks. T. Dąbski oraz ks. S. Kusik. Zob. *Stanowisko Zespołu Historycznego* (22.12.2012). Biuro Postulatorskie – Archiwum.

⁸ *Pismo bp. S. Cichego do ks. inf. W. Bochnaka* (10.04.2013). Biuro Postulatorskie – Archiwum.

dekretem z dnia 19 marca 2015 r. powołał do istnienia *Zespół Diecezjalny do spraw przygotowania procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego*⁹. Delegatem biskupa legnickiego i zarazem przewodniczącym tego zespołu został bp dr Stefan Cichy. Pozostali członkowie to: ks. dr Sławomir Kowalski – sekretarz, ks. prof. dr hab. Stanisław Araszczyk – liturgista, ks. dr hab. Bogusław Drożdż – teolog, ks. dr Piotr Kot – biblista, ks. dr Mariusz Majewski – liturgista, dr Wacław Szetelnicki – historyk, dr Anna Sutowicz – historyk, mgr Stanisław Andrzej Potycz – prawnik.

Owoce pracy Zespołu Diecezjalnego oddaje pismo skierowane przez przewodniczącego bp. seniora Stefana Cichego do bp. Zbigniewa Kiernikowskiego. Treść pisma przedstawiamy w całości:

Powołany przez Księdza Biskupa Zespół Diecezjalny do spraw przygotowania procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego odbył trzy zebrania (27 maja, 24 czerwca i 10 września br.) i przygotował projekt pisma, jakie Ksiądz Biskup po akceptacji treści miałby przekazać do Konferencji Episkopatu Polski. Prócz tego pisma ma być dołączona książka o Henryku Pobożnym. Po akceptacji pisma trzeba je wydrukować na papierze firmowym Księdza Biskupa i podpisać. Księdzu Sekretarzowi prześle elektroniczną formę tego pisma, by je można wydrukować. Pismo wraz z książką powinni otrzymać wszyscy czynni biskupi polscy. Sekretarz Księdza Biskupa powinien także postarać się o zaadresowanie odpowiednich kopert na tę przesyłkę. Moja choroba w lipcu, a potem rekonwalescencja i terminowe sprawy związane z Komisją ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów oraz Podkomisji Muzyki Kościelnej spowodowały pewne opóźnienie w przygotowaniu tego pisma¹⁰.

4. DECYZJA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Do Konferencji Episkopatu Polski bp. Z. Kiernikowski skierował dwa pisma: przewodnie – do ks. bp. Artura Mizińskiego, sekretarza generalnego Konferencji Episkopatu Polski „[...] z prośbą o wprowadzenie w porządek obrad najbliższego Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski wniosku o *nil obstat* w sprawie rozpoczęcia procedury wyniesienia do chwały ołtarzy Henryka II Pobożnego jako męczennika za wiarę”¹¹; oraz główne – do episkopatu, które z racji wagi historyczno-formalnej przedstawiamy poniżej w całości:

⁹ Zob. *Dekret powołujący Zespół Diecezjalny do spraw przygotowania procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego* (19.03.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 1 s. 54-55.

¹⁰ *Pismo przewodniczącego Zespołu Diecezjalnego bp. S. Cichego do biskupa legnickiego Z. Kiernikowskiego* (17.09.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum.

¹¹ *Pismo przewodnie bp. Z. Kiernikowskiego do bp. A. Mizińskiego Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski* (28.09.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 3 s. 49.

Eminencjo/Ekscelencjo,

Drogi Bracie w Chrystusowym Posłannictwie!

Mój czcigodny Poprzednik Biskup dr Stefan Cichy podczas trwania I Synodu Diecezji Legnickiej (2007-2012), zainspirowany chrześcijańską postawą wiernych duchownych i świeckich, wszczął przygotowania zmierzające do ewentualnego rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego Henryka II Pobożnego i jego małżonki księżnej Anny. Pierwszym jego krokiem było powołanie *Zespołu Historycznego do zbadania i rozpoznania męczeńskiej śmierci księcia Henryka Pobożnego oraz heroiczności cnót jego czcigodnej małżonki księżnej Anny, jak również otaczającego ich kultu* (9 maja 2011). Następnie, po otrzymaniu stanowiska tegoż Zespołu stwierdzającego, że zachodzą uzasadnione przesłanki do uznania Henryka Pobożnego za męczennika oraz akceptacji heroiczności cnót księżnej Anny – postanowił, że wystąpi do Konferencji Episkopatu Polski o *nihil obstat* w sprawie rozpoczęcia procedury wyniesienia do chwały ołtarzy księcia Henryka II Pobożnego jako męczennika za wiarę. Kontynuując starania Biskupa Seniora Stefana Cichego, powołałem pod jego przewodnictwem *Zespół Diecezjalny ds. przygotowania procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego* (19 marca 2015). Posiłkując się jego wiedzą historyczną, pobożnością żywo zainteresowanego tą sprawą ludu Bożego diecezji, proszę o episkopalne wsparcie naszej diecezjalnej inicjatywy.

Henryk urodził się pomiędzy 1192 a 1207 r., jako drugi syn śląskiej pary księżnej Henryka I Brodatego i Jadwigi Andechs-Meran, późniejszej świętej. Po śmierci starszego brata Konrada stał się dziedzicem księstwa i obok swego ojca sprawował rządy juniorackie, w czasie których miał okazję zapoznać się z ideą krucjaty, którą prowadzono na ziemiach pogańskich Prusów. Około 1214 r., a najpóźniej w 1220 r., Henryk poślubił Annę, córkę króla czeskiego Przemysła Ottokara I Przemysłidy i Konstancji z Arpadów. Małżeństwo to okazało się bardzo udanym związkiem, w którym oboje mogli realizować ideał pobożności w nurcie duchowości franciszkańskiej, oddając się licznym dziełom charytatywnym, modlitwie brewiarzowej, postom i czuwaniom. Hagiograf jego małżonki podkreślił cnotliwość ich wspólnego pożycia i wzajemne zrozumienie. W małżeństwie Henryka i Anny urodziło się dziesięcioro lub dwanaścioro dzieci. Jako wyróżniającego się cnotami posłuszeństwa wobec matki i pobożności przedstawia go również *Vita maior s. Hedvigis*. W okresie pomiędzy 1232-1239 r. Henryk wraz z małżonką rozpoczęli realizację szeroko zakrojonego planu budowy w stolicy księstwa kompleksu klasztorów żebraczych. W ramach tego projektu udało się księciu sprowadzić do Wrocławia franciszkanów i założyć konwent św. Jakuba. Ponadto książę skutecznie wspierał istniejące już w dzielnicy zakony premonstratensów i kanoników regularnych. Zginął z rąk Mongołów na Legnickim Polu w dniu 9 kwietnia 1241 r., stawiając jako jedyny władca czoła najazdowi i broniąc swoich poddanych.

Relacje o śmierci Henryka II Pobożnego

W Polsce znane są jedynie dwie relacje o śmierci Henryka II Pobożnego:

1. Najbardziej popularny XV-wieczny opis według Jana Długosza, przedstawia śmierć władcy na polu bitwy «Na Dobrym Polu» pod Legnicą: «Kiedy

podniósłszy prawą rękę chciał ugodzić Tatara, który mu zagroził drogę, drugi Tatar przebił go dzidą pod ramię. [Książę] zwiesiwszy ramię, zsunął się z konia ugodzony śmiertelnie. Tatarzy wśród głośnych okrzyków i chaotycznej, nieprawdopodobnej wrzawy ujmują go i wyciągnawszy poza teren walki na odległość dwóch miotów z kuszy, mieczem obcinają głowę, zerwawszy odznaki, pozostawiają nagie ciało» (Jan Długosz, *Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae* [Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego]).

2. Według przekazu franciszkanina C. de Bridia (1247 r.), rannego w bitwie księcia stracono (ścięto) w obozie mongolskim: «Tatarzy zaś podążając dalej na Śląsk wszczęli bitwę z księciem Henrykiem, wówczas najbardziej chrześcijańskim [władcą] tej ziemi i kiedy już, jak opowiadali temuż bratu Benedyktowi, chcieli uchodzić [z pola walki], szyki bojowe chrześcijan rzuciły się niespodziewanie do ucieczki. Wtedy księcia Henryka wzięli Tatarzy do niewoli i całkowicie obrabowali, a kazali mu klękać przed martwym wodzem, który poległ w Sandomierzu. Głowę jego jakby głowę barana zawieźli przez Morawy na Węgry do Batu i wkrótce potem rzucili ją między głowy innych poległych» (C. de Bridia, *Historia Tartarorum*).

Tradycja i kult

Większość historyków (np. Gerard Labuda) uznaje za najbardziej wiarogodny przekaz franciszkanina C. de Bridii. Wzmianki o śmierci śląskiego władcy podają także m.in.: *Księga henrykowska*, *Nekrolog klasztoru św. Wincentego we Wrocławiu*, *Kroniki śląsko-polskie oraz wielkopolska*, *Rocznik lubiąski*, *Roczniki kapituł poznańskiej i krakowskiej*. Już po bitwie pod Legnicą («Na Dobrym Polu») 8 lipca 1248 r., w kościele św. Marcina we Wrocławiu wystawiono dokument potwierdzony pieczęciami księcia Bolesława Rogatki i Jakuba z Leodium, późniejszego papieża Urbana IV, a wówczas legata papieskiego Innocentego IV (1243-1254), w którym wskazuje się, że «Henryk Pobożny zginął w obronie chrześcijańskiej wiary i swojego ludu od miecza Tatarów» (*Schlesisches Urkundenbuch*). Znana jest także wypowiedź papieża Klemensa IV, który w homilii wygłoszonej podczas kanonizacji św. Jadwigi (26 marca 1267) nazwał syna patronki Śląska – Henryka II Pobożnego «drugim Machabeuszem, gdy przepasany zbroją wojenną mężnie strzegł obozu Pana Boga i był bojownikiem w obronie ludu przed Tatarami, zdobywając w ten sposób palmę męczeństwa». Natomiast w bulli kanonizacyjnej św. Jadwigi przytoczone zostały jej słowa wypowiedziane po otrzymaniu wiadomości o śmierci swego syna Henryka: «I cieszę się razem z nim w tym, że zasłużył na połączenie ze swoim Zbawicielem poprzez drogę męczeństwa». Ponadto autor *Kronik książąt polskich* (1382-1386) stwierdził, że Henryk III Biały mówiąc o swoim ojcu, dodaje, że dla krwi chrześcijańskiej zginął on w bitwie z Tatarami. Także dziejopisarz dodał, że: «Que cum Cracoviam et Sandomiriam depopulata fuisset, in Slesiam profeta est, a beato principe Henrico invaditur, sed permittente Deo idem princeps pro suis et cum suis prosternitur, anno Domini 1241» (5. *Ydus Apprihis sepultas ad fratrem Minores Vratislavie*).

Na przestrzeni wieków w pamięci potomnych książę Henryk II Pobożny określany był m.in. jako: «rycerz Chrystusowy» (*Monumenta Poloniae Historica*

[dalej: MPH], t. 4); «Chrystusowi wierny książę» (MPH, t. 3); «męczennik, który 'walczył z niewiernymi za wiarę katolicką [...] i był najwyższą odwagą przepełniony, najmilszą ofiarę za siebie powierzone ludy złożył'» (MPH, t. 3); «błogosławiony książę Henryk» (MPH, t. 3); «książę najbardziej chrześcijański tej ziemi» (MPH, t. 4); «mąż szczególnie Bogu wiernie oddany» (MPH, t. 4); «najwaleczniejszy heros chrześcijański, Achilles chrześcijański, Hektor chrześcijański» (C. Schultze, *Monumentum gratitudinis Henrico II. Erectum*, Breslau 1643); «drugi Juda Machabeusz» (S. Starowolski, *Świątynia Pańska zamykająca w sobie kazania na uroczystości świąt całego roku*, Kraków 1682). W hagiografii postać tego władcy prezentowana jest przede wszystkim w żywotach i liturgicznych wspomnieniach o jego matce św. Jadwidze Śląskiej, np. w *Żywotach Świętych* ks. P. Skargi.

Godna zauważenia jest zainaugurowana w konwencie wrocławskich franciszkanów kultywowana tradycja trwająca do czasów reformacji, a związana ze sprawowaniem Eucharystii w rocznicę śmierci Henryka II Pobożnego – była to uroczystość celebrowana Msza św. na miejscu pochówku księcia.

Wielokrotnie osoba Henryka II Pobożnego była przedstawiana jako wzór, zwłaszcza w szczególnych zagrożeniach Europy, np. przed hysytami lub najazdami tureckimi, począwszy od XV do XVII w. Ponadto prezentowana była i nadal jest jako wzór niezłomnej postawy miłości wiary i Ojczyzny. W swojej homilii z 31 sierpnia 1965 r. ks. kard. Stefan Wyszyński we Wrocławiu wspominał: «Ówczesnej ziemi śląskiej, jak i całej Polsce – a może i całemu chrześcijaństwu, potrzeba było ducha ofiary. I oto nowe wspaniałe światło: Henryk Pobożny i niedaleka stąd Legnica, gdzie trzeba było umierać za braci. Młody książę, niebaczny na skutki swego porywającego szczytnego idealizmu, nie chcąc młodego, chociaż cennego życia oszczędzać, świadom, że pożyteczną jest rzeczą, aby raczej jeden człowiek zginął za naród, a nie cały naród – pada na polach legnickich, zasłaniając swoją piersią ziemię ojczystą. Ustanawia wspaniały wzór, jak książę chrześcijański ma duszę swą dawać za braci, naśladować Chrystusa, aby wszyscy, którzy rządzą i władają, wiedzieli, że rządzić to znaczy służyć i raczej krew własną oddać za innych, aniżeli po cudzą sięgać. Obok świętej Jadwigi Śląskiej, wspaniały wzór Henryka Pobożnego niezwykle mocno wszczepił się w świadomość naszego Narodu. Ja sam, syn ziemi podlaskiej, nie zapomnę, jak w moim rodzinnym domu ojciec, ucząc mnie początków historii, wdrażał w duszę chłopięcą głęboką cześć dla rycerza chrześcijańskiego, który umiał umierać za Ojczyznę. O! Jak bardzo potrzeba nam takich wzorów poświęcenia i pełnego zapomnienia o sobie, byleby tylko usłużyć Ojczyźnie naszej świętej wszystkimi wartościami, których ona potrzebuje!». Także św. Jan Paweł II wypowiadając się na temat śmierci księcia Henryka 21 czerwca 1983 r. we Wrocławiu, nie miał wątpliwości, że władca Śląska oddał życie za wiarę Chrystusową: «Matka Jadwiga przeżywała w duchu wiary śmierć syna Henryka, podobna w tym do Bogarodzicy, która u stóp krzyża na Kalwarii składała ofiarę ze swego Boskiego Syna dla zbawienia świata». Z kolei będąc w Legnicy 2 czerwca 1997 r. zaznaczył, że «Henryk, oddając życie za powierzony jego władzy lud, oddawał

je za wiarę Chrystusową. I to był znamienny rys jego pobożności, którą ówczesne pokolenia dostrzegały i zachowały jako przydomek».

Ikonografia

Najstarszy wizerunek Henryka II Pobożnego to pieczęć z 1228 r., gdzie jest ujęty w figuralnej pozie, jako władca (rycerz), z mieczem na ramieniu, tarczą oraz gałązką palmową. Z bogatej ikonografii (malarstwa, rzeźby) na szczególną uwagę zasługują m.in. wyobrażenia: 1) przedstawienie wraz z małżonką Anną jako fundatorów klasztoru Klarysek we Wrocławiu w średniowiecznym *Żywocie Księżnej Anny* (podobne przedstawienie w innej konwencji plastycznej z czasu baroku to obrazy z klasztoru Urszulanek, dawnego klarysek, szkoły Michaela Willmanna z 1730 r., gdzie głowy fundatorów zdobią świetliste aureole); 2) sceny bitwy i śmierci Henryka II Pobożnego oraz ujęcie postaci księcia jako męczennika (np. w czerwonej tunice) z *Kodeksu lubińskiego* związanego z *Vita maior sanctae Hedvigis* (1353 r.) – analogiczne sceny zawierają kwatery retabulum ołtarzowego z XV-wiecznego tryptyku (tzw. tablica bernardyńska); 3) rzeźba z tumbi nagrobnej Henryka II (ok. 1380-1385 r.) z motywami eksponującymi jego czyn w kategoriach «Miles Christi» (krzyżowca, który poniósł śmierć w walce z poganami, jednak nadal żyjącego i triumfującego na płaszczyźnie życia duchowego oraz moralnego); 4) egzekucja księcia (ścięcie) w obozie mongolskim – *Kodeks harburski* (tzw. *Augsburger Hedwigs-kodex* z XV w.); 5) przedstawienie zwycięskiego władcy na tle «cudu» związanego z obroną Wrocławia przed najazdem mongolskim – Jeremias Joseph Knechtel (Krzeszów ok. 1720 r.); 6) bazylika mniejsza Podwyższenia Krzyża Świętego i św. Jadwigi w Legnickim Polu – program ikonograficzny związany z malarstwem ściennym (wykonanym w 1733 r. przez Damiana Cosmę Asama), dedykowany zasadniczo patronce Śląska oraz Henrykowi II Pobożnemu (np. sceny: znalezienie zwłok, bitwa, apoteoza), wraz z obrazem z głównego ołtarza autorstwa Franciszka de Backera z 1730 r. (scena męczeńskiej śmierci księcia w otoczeniu jego matki, żony i rycerstwa); 7) ujęcie postaci księcia w zbroi z namalowanym krzyżem w otoczeniu świętych i błogosławionych spokrewnionych ze św. Jadwigą – grafika Jana Balzera (ok. 1775 r.); 8) osobę księcia wiązano z ideą zmartwychwstania narodu polskiego, w szkicu Jana Matejki *Wyjazd Henryka II Pobożnego pod Legnicę* (lata 60. XIX w.) ukazano władcę z uniesionym krzyżem w prawej dłoni.

Konkluzja

Najazd mongolski na Europę Środkową i sama bitwa pod Legnicą wywarła wpływ na Europę, także na samego papieża Innocentego IV, który trzykrotnie skierował misje poselskie do chana Mongołów. W jednej z nich (1245-1247) brał udział wrocławski franciszkanin Benedykt Polak. Na podstawie m.in. jego relacji C. de Bridia, zgodnie z poleceniem prowincjała zakonu franciszkanów ojca Bogusława, spisał historię Tatarów (*Historia Tartarorum* ukończoną 30 lipca 1247) według relacji uzyskanej od Mongołów uczestniczących w najeździe na Europę, w tym Śląsk (rękopis odnaleziono dopiero w 1957 r.). W powszechnej opinii jest to najbardziej wiarygodny przekaz.

Osoba Henryka II Pobożnego mogła być wyniesiona na ołtarze znacznie wcześniej, gdyby nie burzliwe czasy reformacji, które w większości oderwały Śląsk od Kościoła katolickiego. Postać księcia powracała w zasadzie wówczas, gdy Europie groziło niebezpieczeństwo, zwłaszcza ze strony Wschodu (np. najeżdżów tureckich).

Przytoczone wyżej fakty dokumentują tezę, iż książe Henryk II Pobożny cieszy się kultem jako męczennik od czasu śmierci aż do czasów obecnych. Na przestrzeni wieków jego osoba jako tego, który oddał życie w obronie wiary, oraz fakt bitwy pod Legnicą jako heroicznej walki o chrześcijański styl życia, powracały w tradycji Kościoła i europejskiej kulturze. Cnoty, którymi żył książe Henryk II, takie jak: umiłowanie Boga, Kościoła i Ojczyzny, wierność chrześcijańskim wartościom, uznanie rodziny za największe dobro, właściwa etyka władcy – są nadal aktualne i godne upowszechniania. Henryk II Pobożny w wymiarze religijno-społecznym i historycznym jawi się jako rzeczywisty obrońca chrześcijańskiej Europy. Warto zaznaczyć, że wyrażane wielorakimi środkami artystycznymi i literackimi sceny walk bitewnych z 1241 r. oraz wizualizacje postaci Henryka Pobożnego jako wzoru rycerza gotowego do poniesienia ofiary z własnego życia za wiarę i swój lud wierny Chrystusowi – do dnia dzisiejszego wykorzystuje się w różnych miejscach Europy, zarówno na płaszczyźnie kampanii przeciwko istniejącym antychrześcijańskim ruchom religijnym, jak i tzw. pogańskim najeżdżcom, którzy pragną zniszczyć chrześcijańskie dziedzictwo.

* * *

Zatem, mając na uwadze dobro duchowe wiernych mojej diecezji, proszę Waszą Eminencję/Ekscelencję o głos poparcia mojego wniosku o *nihil obstat* w stosownym czasie jego rozpatrywania przez Konferencję Episkopatu Polski. Do niniejszego listu dołączam najnowsze wydanie książki, która z pewnością odpowie na wiele pytań dotyczących osoby Henryka II Pobożnego, a jednocześnie pragnę podać, że szereg informacji znajduje się na stronie internetowej www.dlp90.pl.

Z braterskim pozdrowieniem w Chrystusie
 † Zbigniew Kiernikowski
 Biskup Legnicki

Legnica, 28 września 2015 r.¹²

Odpowiedź od bp. Artura Mizińskiego przyszła 16 listopada 2015 r. Pismo to datowane jest na dzień 30 października 2015 r. W jego zasadniczej treści znajduje się, co następuje:

370. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski, które obradowało w Warszawie w dniach 6-7 października br., wyraziło *nihil obstat* w sprawie rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka Pobożnego. W związku

¹² Pismo główne bp. Z. Kiernikowskiego do Konferencji Episkopatu Polski (28.11. 2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 3 s. 40-46.

z powyższym przekazuje stosowne pismo, które należy przesłać do Kongregacji ds. Świętych¹³.

Treść dołączonego pisma została napisana w języku włoskim:

Konferencja Episkopatu Polski

Varsavia, 30 ottobre 2015

SEP-D/6.3-27

Eminenza Reverendissima,

Sua Eccellenza Reverendissima Mons. Zbigniew KIERNIKOWSKI, Vescovo di Legnica (Polonia), durante la 370^a Assemblea Plenaria della Conferenza Episcopale Polacca, radunata a Varsavia nei giorni 6-7 ottobre 2015, in conformità al numero 11° delle Norme della Congregazione delle Cause dei Santi del 6 febbraio 1983, ha chiesto il *voto consultivo* sull'opportunità di introdurre la causa di beatificazione e canonizzazione di Enrico II Devoto come martire, nato nell'anno 1196 o 1202-04 e martirizzato il 9 aprile 1241 nei pressi di Legnica. Enrico II Devoto è figlio di Enrico I Barbato e di Sant'Edvige di Slesia, principe della Slesia e della Grande Polonia. Insieme con la sua consorte fu propagatore della vita religiosa in Slesia. Nel 1241 i pagani, Tartari, attaccarono la Piccola Polonia, e in seguito sono arrivati in Slesia. Nello scontro militare tra i Tartari e l'esercito slesiano sotto il comando del principe Enrico I Devoto, durante la battaglia il principe è stato gravemente ferito e dai Tartari portato fuori del campo della battaglia. In seguito gli hanno tagliato la testa. Fin dalla sua morte, per tutti i secoli in territorio della Polonia sud-ovest, attuale diocesi di Legnica, tra il popolo lui gode la fama di santità come martire.

I vescovi dopo aver ascoltato la relazione del presule di Legnica hanno espresso il loro voto positivo alla sua richiesta.

In qualità di Presidente della Conferenza Episcopale Polacca presento alla Vostra Eminenza la domanda del sunnominato presule e la raccomando vivamente.

Mi valgo dell'occasione per confermarvi con sensi di distinto ossequio dell'Eminenza Vostra Reverendissima
dev.mo

†Stanislav Gądecki
Arcivescovo Metropolita di Poznań
Presidente della Conferenza Episcopale Polacca

†Artur G. Miziński
Segretario Generale
della Conferenza Episcopale Polacca

Sua Eminenza Reverendissima
Cardinale Angelo AMATO

¹³ Pismo bp. A. Mizińskiego informujące o wyrażeniu nihil obstat w sprawie rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka Pobożnego (30.10.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Obradująca przez dwa dni Konferencja Episkopatu Polski decyzję w interesującej nas sprawie podjęła 7 października 2015 r.

Prefetto della Congregazione delle Cause dei Santi
Piazza Pio XII, 10
00193 ROMA¹⁴

5. DECYZJA STOLICY APOSTOLSKIEJ

Wraz z dołączonym pismem od Konferencji Episkopatu Polski zacytowanym powyżej, biskup legnicki Zbigniew Kiernikowski przesłał do Stolicy Apostolskiej następującą prośbę:

Legnica, 28 stycznia 2016 r.

Eminencjo, Najdostojniejszy Księżę Kardynale!

Zainspirowany postawą wiernych duchownych i świeckich zwracam się z prośbą o udzielenie *nihil obstat* na rozpoczęcie informacyjnego procesu diecezjalnego obejmującego życie i śmierć Henryka II Pobożnego, który według dostępnych świadectw historycznych poniósł śmierć męczeńską – *in odium fidei*. Jednocześnie informuję, że 7 października 2015 r. Konferencja Episkopatu Polski udzieliła swoje *nihil obstat* w przedłożonej sprawie.

Ponadto krótko informuję, że nasz Kandydat na ołtarze – Henryk urodził się pomiędzy 1192 a 1207 r., jako drugi syn śląskiej pary książęcej Henryka I Brodatego i Jadwigi Andechs-Meran, późniejszej świętej. Po śmierci starszego brata Konrada stał się dziedzicem księstwa i obok swego ojca sprawował rządy juniorackie, w czasie których miał okazję zapoznać się z ideą krucjaty, którą prowadzono na ziemiach pogańskich Prusów. Około 1214 r., a najpóźniej w 1220 r., Henryk poślubił Annę, córkę króla czeskiego Przemysła Ottokara I Przemysłidy i Konstancji z Arpadów. Małżeństwo to okazało się bardzo udanym związkiem, w którym oboje mogli realizować ideał pobożności w nurcie duchowości franciszkańskiej, oddając się licznym dziełom charytatywnym, modlitwie brewiarzowej, postom i czuwaniom. Hagiograf jego małżonki podkreślił cnotliwość ich wspólnego pożycia i wzajemne zrozumienie. W małżeństwie Henryka i Anny urodziło się dziesięcioro lub dwanaścioro dzieci. Jako wyróżniającego się notami posłuszeństwa wobec matki i pobożności przedstawia go również *Vita maior s. Hedvigis*. W okresie pomiędzy 1232-1239 r. Henryk wraz z małżonką rozpoczęli realizację szeroko zakrojonego planu budowy w stolicy księstwa kompleksu klasztorów żebraczych. W ramach tego projektu udało się księciu sprowadzić do Wrocławia franciszkanów i założyć konwent św. Jakuba. Ponadto książę skutecznie wspierał istniejące już w dzielnicy zakony premonstratensów i kanoników regularnych. Zginął z rąk Mongołów na Legnickim

¹⁴ „*Nihil obstat*” Konferencji Episkopatu Polski na staranie o otwarcie informacyjnego procesu diecezjalnego Henryka II Pobożnego. Biuro Postulatorskie – Archiwum.

Polu w dniu 9 kwietnia 1241 r., stawiając jako jedyny władca czoła najazdowi i broniąc swoich poddanych.

Z wyrazami głębokiego szacunku – oddany w Chrystusie

† Zbigniew Kiernikowski

Biskup Legnicki

S. E. Rm.

Angelo Cardinal Amato

Congregatio de Causis Sanctorum

Palazzo delle Congregazioni

Piazza Pio XII, 10

I-00193 Roma

Załącznik: *Nihil obstat* Konferencji Episkopatu Polski na staranie o otwarcie informacyjnego procesu diecezjalnego Henryka II Pobożnego¹⁵.

Pozytywną odpowiedź Stolica Apostolska przesłała 23 czerwca 2016 r. Pismo do Legnickiej Kurii Biskupiej trafiło 28 czerwca 2016 r. W treści czytamy:

Rzym, 23 czerwca 2016 roku

Kongregacja do Spraw Świętych

Nr Prot. 3267-1/16

Wasza Ekscelencjo,

Pismem z dnia 28 stycznia bieżącego roku 2016 Wasza Ekscelencja zapytuje niniejszą Kongregację do Spraw Świętych, czy według Stolicy Świętej cokolwiek uniemożliwia przeprowadzenie procesu beatyfikacyjnego i kanonizacyjnego sługi Bożego Henryka II zwanego Pobożnym, wiernego świeckiego, który życie swoje zakończył w 1241 roku. Po rozpoznaniu sytuacji jest mi miło upewnić Waszą Ekscelencję, że według Stolicy Świętej nic nie stoi temu na przeszkodzie, o ile proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny tegoż sługi Bożego będzie mógł być przeprowadzony z przestrzeganiem wydanych 7 lutego 1983 roku przez niniejszą Kongregację *Norm, które powinni zachowywać biskupi prowadząc sprawy świętych*.

Waszej Ekscelencji w Panu oddany

Kard. Angelo Amato

Prefekt

Abp Marcello Bartolucci

Sekretarz

Exc.mo ac Rev.mo Domino

D. Sbigneo Kiemikowski

¹⁵ Pismo bp. Z. Kiernikowskiego do kard. A. Amato przewodniczącego Kongregacji ds. Świętych (28.01.2016). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 25:2016 nr 2 s. 23-24.

Episcopo Legnicensi
Ul. Jana Pawła, nr. 1
Legnica
Polonia¹⁶

6. POSTULATORZY I ZAKOŃCZENIE

Istotną formalną rolę w przygotowaniach do wszczęcia w diecezji legnickiej procesu beatyfikacyjnego Henryka spełnili postulatorzy. Pierwszym postulatorem powołanym przez bp. Zbigniewa Kiernikowskiego 19 czerwca 2015 r. był ks. prof. dr hab. Stanisław Araszczyk. Po złożeniu przez niego rezygnacji z tej funkcji, wyrażonej w piśmie z dnia 13 stycznia 2021 r.¹⁷, na postulatora został powołany ks. dr hab. Bogusław Drożdż prof. PWT. Ten ostatni 9 kwietnia 2021 r. skierował do biskupa legnickiego Zbigniewa Kiernikowskiego pismo, w którym napisał m.in.:

Mając na uwadze decyzję Konferencji Episkopatu Polski z dnia 7 października 2015 r. udzielającą *nihil obstat* w sprawie rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego Henryka Pobożnego, oraz uwzględniając zgodę Kongregacji do Spraw Świętych (23 czerwca 2016 r.) na przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi normami, procesu beatyfikacyjnego w Diecezji Legnickiej, proszę Waszą Ekszelencję o powołanie Trybunału i wyznaczenie daty sesji wstępnej publicznej. [...] proszę także o powołanie *Komisji historycznej*. [...]. Na miejsce rozpoczęcia procesu proponuję bazylikę św. Jadwigi w Legnickiem Polu¹⁸.

Biskup legnicki Zbigniew Kiernikowski na przedstawioną prośbę odpowiedział pozytywnie i wyznaczył datę 5 czerwca 2021 r. jako dzień rozpoczęcia w diecezji legnickiej procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego.

¹⁶ <<http://dlp90.pl/strony/publikacje/files/file17.pdf>> [dostęp: 30.06.2021]. Treść pisma w wersji oryginalnej: „Litteris, die 28 mensis Ianuarii huius anni 2016 editis, Excellentia Tua ab hac Congregatione de Causis Sanctorum quaerit utrum ex parte Sanctae Sedis aliquid obsit Causae Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Henrici II v.d. *Devoto*, Christifidelis Laici, qui vita anno Domini 1241 functus est. Re explorata, placet mihi Excellentiam Tuam certiore reddere ex parte Sanctae Sedis nihil obstat quominus Causa Beatificationis et Canonizationis eiusdem Servi Dei peragi possit, attentis «Normis servandis in Inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum», die 7 mensis Februarii anno 1983 ab eadem Congregatione editis”. Biuro Postulatorskie – Archiwum.

¹⁷ *Prośba ks. S. Araszczyka o zwolnienie z funkcji postulatora* (13.01.2021). Biuro Postulatorskie – Archiwum.

¹⁸ *Prośba postulatora ks. B. Drożdża o wyznaczenie daty rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego Henryka II Pobożnego* (9.04.2021). Biuro Postulatorskie – Archiwum.

BIBLIOGRAFIA

- Dekret powołujący Zespół Diecezjalny do spraw przygotowania procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego* (19.03.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 1 s. 54-55.
- Dekret powołujący Zespół Historyczny*. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 20:2011 nr 2 s. 23-24.
- KLUWAK M., MAJEWSKI M., ŻUREK T., *Sesje plenarne i liturgia synodalna*. W: *I Synod Diecezji Legnickiej (2007-2012). Przypatrzmy się powołaniu naszemu*. T. II: Dokumentacja. Legnica 2012 s. 258-265.
- MAJEWSKI M., *Henryk Pobożny i próby wyniesienia na ołtarze w świetle aktualnych wy-mogów Kościoła katolickiego*. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 20:2011 nr 4 s. 125-139.
- „*Nihil obstat*” Konferencji Episkopatu Polski na staranie o otwarcie informacyjnego procesu diecezjalnego Henryka II Pobożnego. Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Pismo bp. A. Mizińskiego informujące o wyrażeniu nihil obstat w sprawie rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka Pobożnego* (30.10.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Pismo bp. S. Cichego do ks. inf. W. Bochnaka* (10.04.2013). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Pismo bp. Z. Kiernikowskiego do kard. A. Amato przewodniczącego Kongregacji ds. Świętych* (28.01.2016). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 25:2016 nr 2 s. 23-24.
- Pismo główne bp. Z. Kiernikowskiego do Konferencji Episkopatu Polski* (28.11. 2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 3 s. 40-46.
- Pismo przewodniczącego Zespołu Diecezjalnego bp. S. Cichego do biskupa legnickiego Z. Kiernikowskiego* (17.09.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Pismo przewodnie bp. Z. Kiernikowskiego do bp. A. Mizińskiego Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski* (28.09.2015). Biuro Postulatorskie – Archiwum. Zob. „Legnickie Wiadomości Diecezjalne” 24:2015 nr 3 s. 49.
- Prośba ks. S. Araszczuka o zwolnienie z funkcji postulatora* (13.01.2021). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Prośba postulatora ks. B. Drożdża o wyznaczenie daty rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego Henryka II Pobożnego* (9.04.2021). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- Stanowisko Zespołu Historycznego* (22.12.2012). Biuro Postulatorskie – Archiwum.
- WOLAŃSKI B., *Protokół z VII Sesji Plenarnej I Synodu Diecezji Legnickiej* (16.10.2010). Archiwum Synodalne I Synodu Diecezji Legnickiej: Sesje Plenarne (wolne wnioski).
- ŻUREK T., *Protokół z VI Sesji Plenarnej I Synodu Diecezji Legnickiej* (27.03.2010). Archiwum Synodalne I Synodu Diecezji Legnickiej: Sesje Plenarne.

Streszczenie. Decyzją biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego dzień 5 czerwca 2021 r. stał się datą rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego Henryka II Pobożnego w diecezji legnickiej. To historyczne wydarzenie zostało poprzedzone wieloma faktami, które sięgają I Synodu Diecezji Legnickiej (2007-2012) i przechodzą przez prace dwóch specjalnie powołanych zespołów roboczych. Następnie diecezja otrzymała zgodę Konferencji Episkopatu Polski i w końcu Stolicy Apostolskiej.

Słowa kluczowe: Henryk II Pobożny, proces beatyfikacyjny, I Synod Diecezji Legnickiej, *nihil obstat* Stolicy Apostolskiej, *nihil obstat* Konferencji Episkopatu Polski, postulador, męczeństwo, *in odium fidei*.